

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық
қазақ-түрік Университеті

СӨ

ЖАҢА СИНТЕТИКАЛЫҚ
ЕСІРТКІЛЕРДІ ТӘУЕЛДІЛІК

Қабылдаған: Анарбаева
А.А.

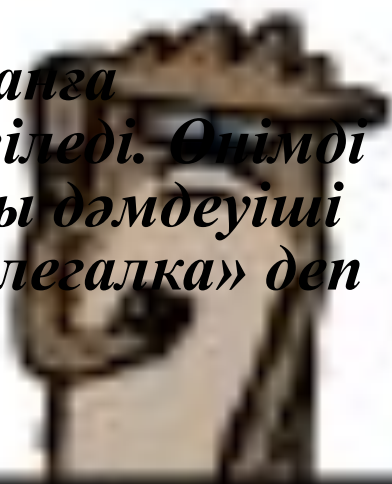
Орындаған: Есжан Ы.Т.
ЖМ-519(х)

Түркістан – 2019 жс.

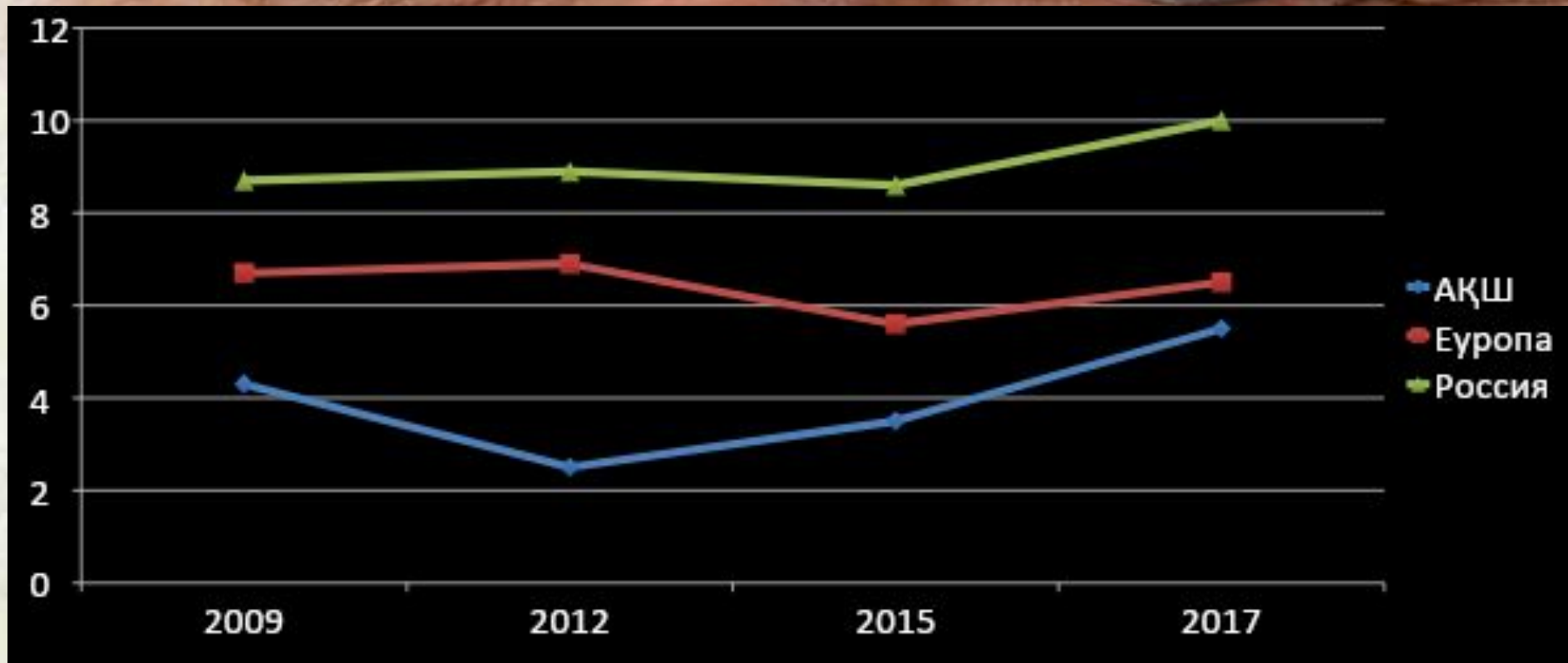
Спайс

Арзан және қолжетімді болуына байланысты жылдам таралып жатқан есірткі түрі. Оның құрамында психотропты шөптерден бастап, синтетикалық, химиялық заттарға дейін болуы мүмкін.

Негізінен Қазақстанға Қытайдан жеткізіледі. Әнімді сатушылар, оларды дәмдеуіші бар қоспа немесе «легалка» деп атайды.

Спайс есірткісін шетелде қолдану жиілігі

Шегілетін қоспа ретіндегі

спайстың миға әсері

- 1) Есте сақтау қабілеті бұзылады
- 2) Ойды есеңгіретіп , бір жерге жинақталуына кедергі болады
- 3) Ойлау қабілетін нашарлатады
- 4) Сөйлеу қабілеті әлсінейді, есірткі шеккен адам өз ойын толық айта алмайды, сөзден шатасады

Спайс шеккен адамның жүрегі кез келген уақытта тоқтауы мүмкін.

Бұл есірткіні ұзақ уақыт қолданған адамдардың миы қатты зардап шегіп, ақырында олар шизофрения сияқты айықпас психикалық ауруларға ұшырауы мүмкін.

Соңғы жылдары Ресейдегі болып жатқан суицид жағдайларының 10 осы есірткінің кесірінен болуда

Сердцу не прикажешь.
С вас 3000 рублей

Здравствуйте,
доктор
у меня болит
сердце

— ДОКТОР

— ЧТО?

— НИЧЕГО)))

— С ВАС 2000
РУБЛЕЙ

Сау адам миы

Есірткі әсері тарқаған соң пайда болатын қатты ауырсынулар, оны үнемі қолданатындардың ағзасына есірткі дозасы түспегеннен пайда болды.

Есірткіге үйреген ағзада зат алмасу өзгереді. Бұл кездегі аурулар адам буындары тырысуынан бастап, дененің толық тырысуы, немесе оданда қатты азап күйінде сезіледі

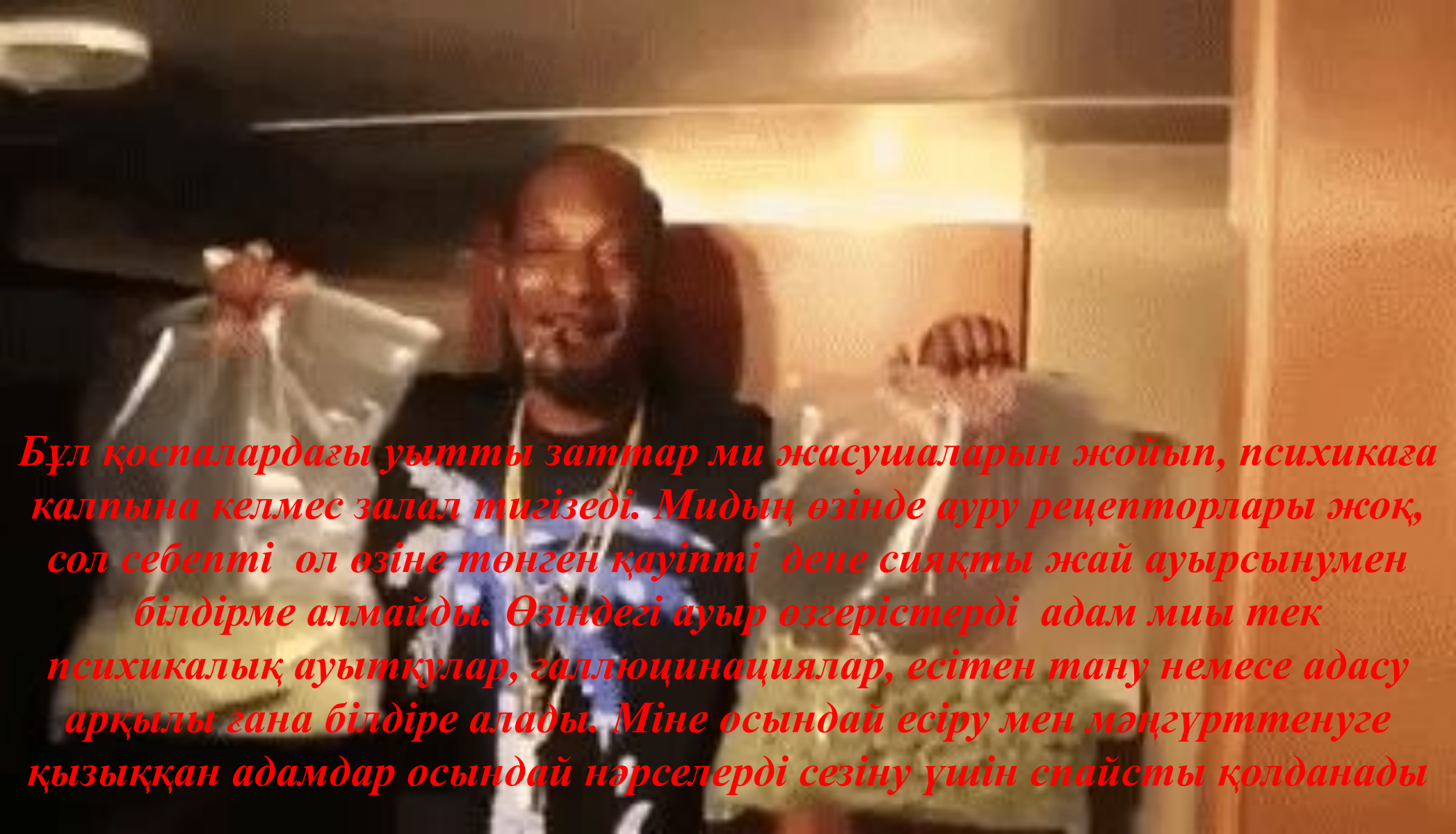
Есірткі қолданған адамның миы

**ДОКТОР, У МЕНЯ
ПРОБЛЕМЫ С ПАМЯТЬЮ**

**ВЫ УПОТРЕБЛЯЕТЕ
НАРКОТИКИ?**

УПОТРЕБЛЯЮ, НЕ ПОМОГАЕТ

Бұл қоспалардағы уытты заттар ми жасушаларын жойып, психикаға калпына келмес залал тигізеді. Мидың өзінде ауру рецепторлары жоқ, сол себепті ол өзіне төнген қауіпті дене сияқты жай ауырсынумен білдірме алмайды. Өзіндегі ауыр өзгерістерді адам миы тек психикалық ауытқулар, галлюцинациялар, есітен тану немесе адасу арқылы ғана білдіре алады. Міне осындай есіру мен мәңгүрттенуге қызыққан адамдар осындай нәрселерді сезіну үшін спайсты қолданады

Одан басқа

Ми мен жүректен басқа, спайс өкпені, бауырды, бүйректі ыдыратады, қандағы токсиндер мөлшері көбейіп адам бойы ластанады, артериялық қысым жоғарылайды. Ерлерде импотенцияны тудырады, әйелдерде бедеулікпен, гормоналды ауытқуларды қоздырады. Бұл есірткі адам санасын сөндіреді, адам еріксіз қимылдар жасап(сілкіліну, бір жерді айналып жүру), немесе мүлдем қимылсыз қатып қалады.

TODAY, WE COOK!

Спайс ағзаға түскенде

Есірткі уынан миды қорғау үшін, оның капиллярлары қатты тарылады, осының әсерінен миға келетін оттегі мөлшері бірден азайады, оттегіне қанықпаған ми жасушалары өле бастайды, дәл осы сәтте алдамшы және уақытша жеңілдену мен ләззат езімдері туындайды. Дәл осы сезімдерге бөлену үшін спайсты бір рет татып көргендер оған қайта қайта орала береді. Спайсқа тәуелді адамдарды тек маман көмегімен ғана құтқаруға болады.

Ең өкініштісі!

Спайсты, сатып алу үшін арнайы терминалдарда шотыңаздың болуы жеткілікті. Оны сатып, жасап, немесе қолдануға үгіттеп жүрген, есірген ессіздер санын көбейтіп жүргендерге қарсы қолданылатын жалғыз шара ол айыппұл салып ескерту беру ғана. Тірі пендені айдағаныңа көнетін затқа айналдырып жүрген жауыздарға адами заң қауқарсыз

Спайсттың әсері

Синтетикалық есірткілердің түрлері

	Кристалл	Ұнтақ	Қамыр	Марка
Баға	40000-60000тг	5000-	30000	5000-7500
қолданылуы	Пероральды	Пероральды	Пероральды	Пероральды, көктамырға

Амфетаминдер

- » *Түрі:* синтетикалық химиялық заттар.
- » *Сыртқы түрі:* капсулалар, таблеткалар, пилюлялар.
- » *Қолданылуы:* ішке, мұрын арқылы,көк тамырға .
- » *Әсерлері:* эйфория, жүрек соғысының жиілеуі, қан қысымының жоғарылауы, қарашықтың кеңеюі, тәбеттің төмендеуі, ұзақ уақыт бойы ұйықтамау.
- » *Қауіптілігі:* бас айналуы, бас ауруы, тырысулар, анорексия, инфаркт, инсульт галлюцинация.

Амфетамин — Фенилэтиламиннің туындысы, наркотикалық зат. ОЖЖ ынталандырады, ағзанның белсенділігін белсендіреді, уақытша ұйқышылдықты пен шаршағыштықты басады. Нашәқорлардың тілінде «амфик», «фен», «фрекс», «белый», «спиды», «скорость», «порох», «шмага» деп аталады.

Әсер ету механизімі: Синапсалды ұштарынан катехоламиндер, әсіресе дофамин мен норадреналиндерді көп мөлшерде бөлінеді. Қалыпты жағдайда дофаминергиялық синапста дофамин синапстық қуыстағы экзоцитозды везул арқылы бөлінеді де клеткаларға енеді: DATтранспортері (дофаминный транспортер) дофаминді синапстық қуыстан цитоплазмаға көшіреді, ал VMATтранспортер (везикулярлы транспортер моноамин) — цитоплазмадан везикулаға. Амфетамин клеткаға енгеннен кейін қарама — қарсы бағытта жұмыс істейді, везикуладағы дофаминді цитоплазмаға одан синапстық қуысқа ауыстырады. Нәтижесінде синапстық қуыста дофамин мөлшері көбееді.

Клиникалық көрінісі: Амфетамин қабылдағаннан кейін жарты сағаттан соң активті жағдайға ауысады . Көп мөлшерін артырғанда 2-3 тәулік бойы сергек боп жүреді, ал мөлшерін азайтқанда 4-8 сағатқа созылады.

Амфетаминнің әсері кенеттен тоқтайды. 6-8 сағаттан кейін шаршағыш, тітіркенгіш күйге ауысады.

Орталыққа әсері:

- » Көңіл күйі көтереңкі, психикалық және физикалық белсенділік , өз — өзіне сенімді, күшті, жігерлі; ұйқысы қашады. қозғалысы және сөйлеуі белсенді болады, жұмысқа қабілетілігі артады;
- » Негативті жақтары: ұйқысыздық, тремор және психоздар.

Перифериялық әсері:

- » Кокаин әсеріне ұқсас, симпатикалық нерв жүйесін ынталандырады.
- » Тахикардия
- » АҚ жоғарлайды.
- » Мидриаз
- » диафорез
- » Гипертермия
- » қалшылдау және ауызының құрғауы

Кокаин — (Erythroxylon coca, отаны— Орталық Америка) Кока өсімдігінен алады. Үнділер жапырағын стимулдеуші әсер және аштықты басу үшін шайнап қолданған. Бастапқы кезінде кокаин кока- кола сусынында, қазір медицина саласында жергілікті анестетик ретінде пайдаланылады.

Рихарду Вильштеттер 1897 жылы Айнхорна лабораториясында толықтай зерттеген

Әсер ету механизмі: кокаин гидрохлоридінің кристалін иіскеу тәсілі арқылы, ингаляция («крэк»), инъекция (көбіне героин қосып). Пероральді қолданбайды. Себебі асқазан сөлінде активтілігі төмендейді

Қанға 10 минуттан кейің түседі, әсері 10-30 минуттай болды. Бауырда метаболизденеді, зәр арқылы сыртқа шығады.

Клиникалық көрінісі:

- » Эйфория, кокаин қолданғаннан кейінгі минут(немесе секунд) дисфория, апатия, қорқыныш, агрессия
- » Гиперактивтілік
- » Қозу
- » Тітіркендіргіш және тынымсыздық,
- » Гиперсексуальдылық.

Соматикалық и неврологиялық бұзылыстар көрініс береді:

- » Ауыз кебуі
- » тершеңдік
- » қалтырау
- » қарашықтың ұлғаюы
- » бас ауруы, гипергидроз
- » тахикардия
- » гипертензия
- » рефлекс жоғарылауы
- » дене температурасының жоғарылауы
- » ұйқысыздық
- » тәбет жоғалуы
- » жүрек айну
- » диарея
- » аритмия

Шамадан тыс көп доза қолданғанда: естен танып, эпилептикалық статус, жүрек соғуы немесе тыныс алуы тоқтап өліммен аяқталады.

«**Кокаинды паралич**» -кокаинды нашақорлық кезіндегі деменцияның ерекше түрі. Клиникасы: Ұлылық сандырағы, көңіл-күйдің көтерілуі, критикасы жоқ, айқын кемақылдылық.

Қолданғаннан кейін бірдестен немесе 1-2 сағаттан кейінгі нәтиже

Жабайы көзқарас, көздің қызаруы

Сусыздандырылу

Үрейлі сезім (біреу аңдып отқан сезім)

Сөйлеу ақаулары (гримастар)

Тәбеттің болмауы

Галлюцинация (көбіне есту галлюцинациясы)

Қимылдау (қолмен, аяқпен, баспен еріксіз қозғалыстар)

Ұйқының толық болмауы

Көптеп энергияның бөлінуі (қозғалуға ниет, бірдеңе істеу, барлық әрекеттер, әдетте, өнімсіз)

Қандай да бір тынымсыз жұмыс істеу ниетті

Қорытынды

- 2014 жылы Ресейде бұл есірткіден 900 адам өлген, олардың көбісі 14 пен 16 жас аралығындағы жасөспірімдер, тағы 820 адам уланып, ауруханаға түскен. Спайстың ең қауіпті тұстарының бірі оның қаннан тез тарқап кетуінде.
- Сол себепті зардап шеккен немесе өлім құшқандардың бойындағы, қатты ыдырап, деформацияланған өкпесі, бауры мен бүйрегі арқылы ғана өлімнің спайс әсерінен екенін анықтауға болады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

- А.П.Чуприков, А.А.Педак. Клиническая наркология.2009
- Пятницкая И.Н. Общая и частная наркология. М.М.:2011.
- Гофман А.Г. Клиническая наркология. М.2011
- Кудиярова Ғ.М. Жарбосынова Б.Б. Психатрия .-Алматы.: Қазақстан, 2011.-277 б.
- Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г. Психатрия. Учебник. – М., Медицина, 2010.
- <http://pub.med>
- <http://meduniver.communty/>
- <https://kazmedic.org/archives/2120>
- <http://cheloveknauka.com/v/109880/d?#?page=3>

This is not meth.

20

20

20

30

30

30

50

50

50

